KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

1932-12-13

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

Retsstatsbladet

FAKTA

Dokumenttype:
Udklip

Arkivplacering:
Mappe 103 nr. 14

DOKUMENTINDHOLD

Eksemplar af avisen Retsstatsbladet.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe/Gr Nr. 14

RETSSTATS-BLADET

JYSK DAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS RETSFORBUND

NUMMER 291 | TIRSDAG DEN 13. DECEMBER 1932 | 3. AARGANG

S. 3

Her lades alt Haab ude.

—o—

(H. M.) Bortset fra Kommunisternes Deltagelse har Finansloveddebatten i Aar været usædvanlig graa og farveløs. Maaske der heller ikke var Grund til at vente andet. Alt hvad der kunde stilles op som Uoverensstemmelser, Regering og Opposition imellem, var jo mobiliseret under Valgkampagnen. Valgets Resultat har vel næppe heller forøget Oppositionspartiernes Lyst til at slaa haardt.

Og endelig, hvor skulde Venstre og Konservative slaa til? Regeringens Handelspolitik har de godkendt, Understøttelsespolitikken har de godkendt, Venstres ensidige Tilpasning er dømt ved Valget, de Konservatives Toldpolitik er der foreløbig spærret for ved de Radikales Nederlag. Selvfølgelig er der da kun en Ting at gøre, holde Munden lukket det mest muligt, og se, hvad der vil vise sig.

Det er da ogsaa det, der er sket nu under Finansloveddebatten. Alle Veje er holdt aabne, Forligsbanerne er ryddede for Hindringer. Stauning har kvitteret Gældsnedskrivningen. Krag har højtidelig betonet sin Tilslutning til en ny Gældsnedskrivning, Christmas Møller har ladet være med at snakke Told.

Ja, alle Veje er aabne, og Vinteren skal nok give en Række Forslag af mere eller mindre tvældigt Indfald og mindre eller især mere virkningsløse overfor Krisen og dens Ødelæggelser. Men hvilke Synderne end bliver, fire Partier skal nok enes om dem.

Dette er ikke opmuntrende Udsigter. Enighed er godt, men kun naar den giver gode Resultater. Er der Enighed om slette Resultater, er det altsammen helt haabløst. Intet hindrer stærkere end Fællesskab om Fejltagelserne og jo større Fejltagelserne er, jo stærkere er Baandet, der binder.

Derfor er de Arbejdsløses og de ruinerede Landmænds Udsigter saa haabløse. Viljen til Enighed mellem de 4 store Partier, der nu har vist sig, fjerner enhver Sandsynlighed for at naa frem til gunstige Resultater. Bag Udvalgsværelsets lukkede Dør vil enhver virkelig Statsmandstanke blive kvalt.

ENIGHED I GENEVE.

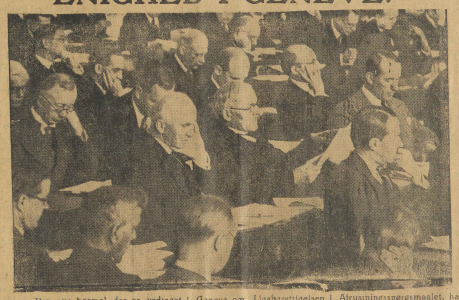

Den nye Formel, der er vedtaget i Geneve om Ligeberettigelsen i Afrustningsspørgsmaalet, har nu atter gjort det muligt for Tyskland at vende tilbage til Afrustnings-Konferencen i Geneve, hvorfra vi bringer et Billede, taget under de sidste Dages Forhandlinger. Omtrent midt i Billedet vil man genkende Mac Donald og til venstre for ham Sir John Simon opmærksomt lyttende til en Henvendelse.

De, Hr. Statsminister Stauning, har Ansvaret!

Statsminister Stauning har ved Folketingets første Søndag Aften holdt en af sine store Taler, haarende og skarpt tegnet Statsministeren i sin Tales Begyndelse et Billede af de Galskabens Tilstande, som beherasker Verden og vort Land. Han siger bl. a.:

Videnskab og Teknik har frembragt Vilkaar, hvorunder Menneskene maatte være i Stand til at indrette sig særdeles lykkeligt, thi der mangler intet af det, der betinger en behagelig Tilværelse. Jorden og Havet yder alt, hvad der er fornødent for Opretholdelse af Livet: Korn, Frugt, Vin, Kød, Fisk er til Raadighed i Mængder saa store, at ingen behøver at savne. Og dog er der Millioner af Mennesker, der savner det nødvendige; mange lider Sult, mange er hjemløse, og dog er Verden rig. Der er Overflod af alt det, som Millioner af Mennesker savner.

Medens menneskelig Aand og Snilde har fejret Triumfer, naar det gjaldt at skabe de Vidundere, som overflødiggør menneskelig Anstrengelse og Kraftudfoldelse, vil de Mennesker, der er afgrænsede igennem deres Besiddelse af Kapital, Jord og Arbejdsredskaber, ikke dele Fordelene, der kommer af Opfindelser og Teknik med den ejendomsløse Del af Menneskeheden.

Vi maa her anholde Statsministerens manglende Forstaaelse af Forskellen paa Kapital, Jord og Arbejdsredskaber. Statsministeren burde vide, at Jorden er givet Menneskene fra Naturens Haand, og derfor ikke kan nævnes som en med arbejdsskabte Værdier (Kapital og Arbejdsredskaber) sideordnet Faktor.

Ministeren fortsætter:

Privatejendomsretten er en Forhandelse for Menneskene. Ved Hjælp af Kapital erobrer Ejendomsbesidderen hver Opfindelse, der gøres, og i Kraft af Ejendomsretten lader han Fremskridtene blive til Fordel for Kapitalbesidderen og til Ulykke for Folkenes Masser.

Ja, Privatejendomsretten til Jorden er en Forbandelse, thi Jorden findes kun i en engang given Mængde, og intet Menneske formaar at øge denne Mængde.

Alt andet er derimod et Resultat af Arbejde, og Statsministeren er ikke i Stand til at paavise een eneste arbejdsskabt Ting, selv den fineste og mest komplicerede Maskine, Verden nogensgide har set, som menneskelig Snille og Arbejde ikke kan fremstille i saa stort et Tal, som Mennesker maatte ønske.

Heraf følger, at Privatejendomsret til det, som kan fremstilles i ubegrænset Mængde, aldrig kan give det ene Menneske Magt over det andet — en saadan Magt opnaas kun gennem Besiddelse af Monopoler, først og fremmest Jordmonopolet, selve Menneskenes Eksistensgrundlag. Jordmonopolet er Kapitalmonopolets Grundvold (Karl Marx).

Ministeren siger videre:

De foreliggende Problemer er ikke noget for Danmark alene, og de kan ikke løses for Danmark alene. De er Udslag af det bestaaende System, og de kan ikke overvindes helt, med mindre Systemet ændres eller erstattes med et nyt.

Vi er enige i, at Systemet maa ændres. Jorden bør socialiseres. Renten af den nøgne Jords Værdi bør tilfalde Staat og Kommune i Stedet for Obligationskapitalen. Men det er ikke rigtigt, naar Statsministeren siger, at dette Systemskifte i Danmark er afhængig af, at andre Lande gør ligesaa. Hvad skulde hindre os i at indrette vore fælles økonomiske Forhold paa retfærdig Grund, fordi Udlandet ikke gør det? Hvorledes skulde et Fremskridt blive gjort, hvis ikke een begynder?

Et nyt Afsnit af Statsministerens Tale:

Her og der har man mødt Krisen med saakaldet Nedskæring og med Fordyrelse igennem høje Toldmure, men disse Midler har ikke blot vist sig virkningsløse, de har forværret Forholdene, fremkaldt flere Arbejdsløse og formindsket Købekraften. Men naar man ser igennem denne Politik, øjner man igen Privatejendommens Interesse i jav Arbejdsløn og i forventet Beskyttelse.

Hr. Statsminister! De bærer et stort Ansvar. Thi De har jo netop ført en Politik, der har forværret Krisen, en Politik, ganske som De selv beskriver den. Er dette bevidst, eller har De først nu opdaget, at Deres Politik var forkert?

I Slutningen af Talen siger Statsministeren:

Jeg ved, at Privatejendomsretens Forkæmpere kan regne med Flertallet, og at virkelige Reformer derfor ikke kan gennemføres.

Vi gør Statsministeren opmærksom paa, at der uden Tvivl er Flertal i det danske Folketing for en dybtgaaende Grundskyldsreform. Regeringen paatager sig derfor et knugende Ansvar, saalænge den ikke tager Jordspørgsmaalet op til Løsning.

Med Deres Tale slaar De Dem selv i Ansigtet, Hr. Statsminister, hvis Deres Ord nu ikke følges af Handling! I saa Fald maa Slutningen af Deres Tale betragtes som det rene Hykleri, naar De siger:

Livet er saa kort for hvert Menneske, enten han er Ejendomsbesidder eller Ejendomsløs, og Livet faar dog nok saa smukt Indhold, naar man samler sig om den Opgave at bidrage til Glæde og til Lykke fremfor til Sorg og til Ulykke.

Vi tilføjer:

De har først og fremmest bidrage til Retfærdighed, Hr. Statsminister, mere kan en Regering ikke gøre — men paa det Grundlag skal det ogsaa nok lykkes det danske Folk at vende Sorg og Ulykke til Glæde og Lykke.

roka

Stockholmerne protesterer mod Skatterne!

Stockholm.

Skatteflugten fra Stockholm fortsættes. Paa nogle faa Dage har Byen tilgj. „Nya Dagligt Allehanda" som Følge af Skatteflugt miistet Indlægter til et Beløb af ca. 400.000 Kr.

Gennemsnitligt flytter ca. 100 Mennesker pr. Dag til Nabokommunerne.

Tilbage fra England.

København.

Udenrigsminister Dr. Munch vendte i Aftes tilbage fra London. Ministeren har lagt Tilbagerejsen over Paris, hvor han har ført vigtige Forhandlinger om Handelssamkvemmet mellem Frankrig og Danmark.

Ældre Dame dræbt ved en Kørselsulykke.

Holbæk.

En ældre Dame blev i Dag ved Middagstid i Nygade kørt ned af et Ruteautomobil, der kom ind ad en Skraaning fra en Parkeringsplads. Hun blev saa haardt kvæstet, at hun var død ved Ankomsten til Hospitalet.

Hendes Navn er endnu ikke konstateret.

Brand paa Aarhus Stiftstidende.

Lidt før Kl. 9 i Morges opstod der Brand i Stiftstidendes Trykkeri, og Lokalet antændtes.

Brandvæsenet og Redningskorpset rykkede ud, og Ilden blev hurtigt slukket. Det viste sig at en Kortslutning var Aarsagen til Branden.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

DØGNET RUNDT

Vejrberetning.

Nordlige Jylland: Friske, delvis stive sydøstlige Vinde med Temperatur omkring Frysepunktet og tørt, til Tider opklarende Vejr. Sydlige Jylland og Øerne: Overvejende friske sydøstlige Vinde med Temperatur omkring Frysepunktet; senere aftagende Vindstyrke og tiltagende Skydække, efterhaanden med lidt Nedbør og Taage flere Steder.

Arbejdsløsheden stiger stadig.

Ifølge den af Arbejdsdirektoratet foretagne foreløbige Opgørelse udgjorde Antallet af de ved Arbejdsløshedskontorerne indtegnede Ledige den 9. December 153.376; heraf var 33.866 personligt tilmeldte (ikke-arbejdsløshedsforsikrede).

I den foregaaende Uge var de tilsvarende Tal henholdsvis 149.848 og 32.734.

Valdemar Jensen nægter!

Den for Rovmordet i Kompedal Plantage sigtede Arbejdskarl Valdemar Jensen kom i Gaar Eftermiddags ved 3½-Tiden i Grundlovsforhør i Kjellerup.

Retslokalet var tæt pakket af Tilhørere, og paa Torvet udenfor stod flere Hundrede Mennesker. Blandt Tilhørerne i Retslokalet saas Statsadvokat Fischer, Viborg, der skal have Mordsagen som Nævningesag, antagelig i April. Retten beklædtes af Dommer F. Bülow. For Anklagemyndigheden mødte Politimester Lund, Viborg, og som Forsvarer var Sagfører Vilstrup, Kjellerup, til Stede.

Da Afhøringen havde varet en Timestid, spurgte Dommeren den sigtede: Har De dræbt Villum Villumsen? Hertil svarede Valdemar Jensen med hævet Stemme: Nej! det har jeg ikke. Han tilføjede, at han ikke havde noget udestaaende med Villumsen, og at han heller ikke havde truet ham.

Kl. 4,45 sluttede Retsmødet med, at der blev afsagt Fængslingskendelse over Valdemar Jensen for 3 Uger.

Den sigtede fra Middelfartmordet i Forhør.

Ved Kriminalretten i Middelfart afholdtes i Gaar Eftermiddags Kl. 5 Grundlovsforhør over den anholdte Arbejdsmand Peter Mikkelsen Kaae, der af Politiet er sigtet for Mordet paa Fabriksarbejder P. C. Laursen. Ved Retsmødets Begyndelse fik den anholdte beskikket Sagfører Otto Rasmussen som Forsvarer, og derefter blev hans Forklaring til Politirapporten gennemgaaet. Ved Forhørets Slutning blev han fængslet for 10 Dage.

Den flygtede Tugthusfange set i København.

En Mand, der har kendt den flygtede Tugthusfange, Alfr. Larsen, meddelte Politiet, at han havde set Larsen paa Strandvejen. Store Politistyrker rykkede ud og gennemsøgte Strandvejen og Skovene helt op til Hillerød, men alt var forgæves.

Attentatforsøg mod Ekskejseren.

Paa den tyske Ekskejsers Ejendom indtraf der i Gaar Eftermiddags en opsigtsvækkende Begivenhed, idet der antagelig har været Tale om et Forsøg paa Attentat paa Ekskejseren. En ukendt Mand havde ubemærket klatret over den Slottet omgivende Mur og havde begivet sig op i et af Slottets Taarne, hvor han blev fundet af nogle Tjenere, som overmandede ham og overgav ham til Politiet. Det viste sig, at han var i Besiddelse af en Revolvor af svær Kaliber og en stor Dolk. Han nægter haardnakket at udtale sig om Formaalet med hans besynderlige Optræden. Det er blevet konstateret, at han er tysk Statsborger, og at han har opholdt sig i Doorn siden i Lørdags.

Trotzki hjemme igen.

Trotzki er i Søndags vendt tilbage til Stambul. Han erklærede, at han var lykkelig ved igen at befinde sig i Tyrkiet.

Fra Retsforbundets Arbejdsmark

Aarhus Studiekreds

afholder Diskussionsmøde paa Højskolehotellet Torsdag den 15. ds. Kl. 8 Aften.

Forstander G. Forchhammer indleder om Emnet „Erhvervslivets Hastighed".

Vi gør opmærksom paa, at alle Meddelelser fra Studiekredsen fremtidigt kun vil fremkomme her i Bladet.

Retsforbundets Agitationsfond i Odsherredskredsen.

Bidrag til Retsforbundets Arbejde modtages af.

Thomas Mortensen.
„Elmegaard Hørve",
Giro Nr. 37908.

HUSK,

at Bidrag til
Retsforbundets Agitationsfond Frederiksborg Amt indsendes lettest paa Postkonto Nr. 36214.

Sv. Roland.
Skuldelev pr. Krogstrup.

Hjælp os med Arbejdet her og send et Bidrag stort eller lille; Kvittering vil fremkomme her i Bladet.

Sv. R.

Til Retsforbundets Agitationsfond i Frederiksborg Amt

er indkommet følgende Beløb, hvorfor med Tak meddeles Kvittering:

Viggo Petersen, Malerm. Roskilde	Kr. 5,00
C. Poulsen, St, Kongensgade 110, Kbh. K.	„ 10,00
Søren Retsstat"	„ 10,00
	Kr. 25,00
Tidligere indkomne Bel.	» 46,00
Ialt	Kr. 71,00

Der er et godt Stykke til de 1000 Kroner endnu, saa alle som kan, opfordres kraftigt til at sende et Bidrag her til det mørke Amt.

Bidrag modtages fremdeles af:

Sv. Roland.
Skuldelev pr. Krogstrup.
Postkonto Nr. 36214.

Odense.

Odense Kredsen holdt d. 6 ds. sit første Møde efter Valget. Arkitekt Christoffersen talte om Emnet: Hvad Retsforbundet vil: Mødet havde vundet god Tilslutning, der var ikke saa faa, som første Gang kom i Kredsen, efter det udmærkede Foredrag fulgte en livlig Diskussion, hvor særlig de nye i Kredsen rettede Spørgsmaal om, hvordan Overgangen til Retsstaten kunde gøres. Spørgsmaalene besvaredes af Vaskeriejer Mortensen, Formanden og Foredragsholderen; det blev en interessant Aften, der viste en stigende Interesse for, hvad Retsforbundet vil.

P. B.

En stor og vellykket Retsforbundsfest i Odder.

Henved 300 Mennesker havde givet Møde til den festlige Sammenkomst, som Odderkredsens Retsforbund Søndag Aften havde arrangeret paa Hotel „Phønix.".

Kredsens Formand, Gartner Jakobsen, bød Forsamlingen velkommen.

Aftenens Program lød paa Prolog af Jørgen Jørgensen — Værløse, Festtale af Bent Jensen, Musik af Skytte Birkefeldt, fælles Kaffebord, Sketch og Dans.

Den smukke og festlige Prolog, der blev fremsagt af Johs. Nybo, gengives andetsteds i Bladet. Efter at Bent Jensen og Skytte Birkefeldt med Tale og med Toner havde tolket henholdsvis Samfundslivets og Musikkens ophøjede Love, begyndte det festlige Samvær ved Kaffebordene.

Bestyrer Nybo rettede en Tak til Odderkredsens Kandidat, Niels Petersen, til hvis Ære hele Festen var iscenesat, fordi han havde sat Stemmetallet i Kredsen saa betydeligt op. Niels Petersen takkede og mente beskedent, at hans Arbejde kun kunde sammenlignes med nogle kluntede Svømmetag, men han fik anden Besked af Tømrer Nielsen, der fremhævede, at en Mængde ude fra Periferien havde givet deres Stemmer til Retsforbundet, fordi Niels Petersen havde gjort sine Sager godt.

Pastor Geert Jørgensen talte om Retsforbundets Frihedskrav. Lærer Heygaard, Alrø takkede de ældre, fordi de havde forladt de gamle Partier og sluttet sig til Ungdommen for sammen med den at bane Vej for Retsforbundets Ideer. Til sidst bragte Forstander Klougart en Tak til Geert Jørgensen, og Lærer Kirk læste et lille Afsnit af et Brev fra Hans Hansen, der skrev, at det var hans Livs største Lykke, at han havde faaet Lov til at vie sine Kræfter til vor Sag.

Taler vekslede med Sange og med Leveraab for Retsforbundet og Kandidaterne i Aarhus Amt.

Efter at Forsamlingen havde sunget en omdelt Sang (skrevet af Maltha Jakobsen), gled en munter Sketch over Scenen.

Senere blev der med Lærer Kirk som Auktionarius holdt en meget indbringende Auktion, hvorefter Salen blev ryddet.

Med en munter Svingom, hvori saavel unge, som ældre deltog, sluttede den ualmindelig vellykkede Fest.

Aa. W. W.

Fra Frederikshavnskredsen

Valget kom uventet hurtigt og mødte Kredsens Retsforbund uforberedt. —

Et for Vinteren planlagt Oplysningsarbejde ude i Landdistrikterne, hvor vi mente at staa ganske uden Tilslutning, naaede ikke ud over Forberedelsernes Stadium, og kom saaledes ikke til at præge Resultatet. Og dog blev dette ud over Forventning, naar henses til de Vilkaar, hvorunder vi blev nødt til at føre vor Agitation.

Vor Kandidat Husmand Jens Ovesen, Vittrup, blev gennem de 4 Partiers Vedtagelse om, at kun Vælgere fra Kredsen kunde faa Ordet paa Vælgermøderne, afskaaret fra ethvert Arbejde; vort Tilbud om at deltage lige med de andre Partier i de fælles Udgifter blev overlegent afvist, — Hermed var et egentlig Oplysningsarbejde fra vor Side udelukket, og Partiets Deltagelse i Vælgermøderne blev derfor af mere polemisk Art. Den fremkaldte dog en redaktionel Erklæring fra det konservative Blad „Frederikshavns Avis", der under Overskriften: En berettiget Protest bl. a. skrev følgende:

„Paa given Foranledning skal vi gerne oplyse, at nærværende Blads Redaktør finder, at Retsstatspartiet har nogen Ret i Protesten mod den af de fire Partiorganisationer sluttede Overenskomst, som vi finder er at knægte det frie Ord. Man kan ikke affeje Retsstatspartiet med at sige at dets Program er „noget sindssvagt Sludder". Partiets Kandidat eller Taler repræsenterer fuldt saa vel en politisk Ide, som nogen af de andre Kandidater, selv om man er bunduenig med ham, og der bør ikke øves Tvang mod den offentlige Mening, selv om denne repræsenteres af et Mindretal. Partiet er repræsenteret paa Rigsdagen ved 3 Mand og talte ved sidste Folketingsvalg 27.000 Stemmer og burde efter vor Mening være taget med i Forhandlingerne, da Valgkampagnen blev planlagt, paa lige Fod med de øvrige Partier baade med Hensyn til Rettigheder og Pligter...."

Det tjener Bladet til Ære, at det saa uforbeholdent anerkender at denne de store Partiers Optræden er uværdig og en Knægten af det frie Ord. — Betegnende er ogsaa Udtalelsen om, at man ikke kan affeje Retsforbundet med at sige, at dets Program er noget sindsvagt Sludder — det var forøvrigt den konservative Kandidat, der andvendte denne Form for Imødegaaelse —, idet det erkendes, at Retsforbundet fuldt saa vel som noget af de andre Partier repræsenterer en politisk Ide. —

At Bladet som konservativt erklærer sig bunduenig med os er kun naturligt. —

Man tør maaske herefter haabe, at der fremtidig vil blive budt os taaleligere Vilkaar her i Kredsen.

Imidlertid, alene vort Parties Fremgang vil være en Borgen for, at der skiftes Taktik, saa vi kan komme paa Talefod med de andre Partier. Og derpaa maa maa alle Kræfter sættes ind.

J. Larsen.

Syning er irriterende
naar Maskinen er i Uorden. Lad den derfor reparere eller forny hos Specialisten.
Karl Th. Pedersen,
Mejlgade 4, Aarhus. — Tlf 1478

GØR DERES INDKØB
i Struer Tapet- og Farvehandel
af Løber, Voksdug, Maatter og friskrevne Oliefarver i alle Farver.
Tlf 165. Chr. Neergaard Tlf 165

En Blomsterhilsen til Julen
leveres over hele Landet.
E. M. Falko
Blegdamsvej 72 København Ø
Nora 2020 y Frim. el Giro 23853

Jule-Honning
ægte, fin og hygiejnisk behandlet, sælges for Kr. 5,40 for 3 kg. og Kr 9,00 for 5 kg.
Frede Pedersen,
Egens Skole
Rønde.

Stempler, Emblemer, Dørplader
bedst og billigst hos
Gravør Thurm,
Aarhus, Telefon 1331 - 5531

IZAL
Det verdenskendte engelske Desinfektionsmiddel.
Depot for Jylland:
Vissinggaard Laboratorium.
Tønning St. Tlf. Tønning 14.

Billigste Reparationsværksted
Jens Thind
Tangen 7 Telefon 6464
Ur- og Instrumentmager.

Lærerstandens Brandforsikring.
Nye Medlemmer optages til enhver Tid. Efter sidste Lovændring betales ikke mere Indskud. Alle Lærere i Danmark bør være Medlem af vor egen Brandforsikring; det er den billigste og kan dog af sit Overskud yde Støtte hvert Aar til trængende Enker og Pensionister indenfor Foreningen Automobilforsikringer tegnes til meget billig Præmie for Medlemmer. Oplysninger og Policer ved Henvendelse til
Lærer **J. M. Helbo,**
Framlev pr. Harlev.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

RETSSTATS-BLADET
JYSK DAGBLAD
Organ for Danmarks Retsforbund
Redaktion og Ekspedition
Frederiksgade 71 I., Aarhus.
Tlf. 2120. Postgiro 7835.
Københavns Redaktion:
Redaktør, cand. polit. Harald R. Martinsen. Telefon Cent. 15022.
Bladet udgaar alle Hverdage som Eftermiddagsblad.
Abonnement: Kr. 4,50 pr. Kvartal bestilles paa alle Postkontorer og hos Landposten. I Løssalg koster Bladet 10 Øre pr. Eksemplar.

Samfundsøkonomiens politiske betydning.

—o—

Af Dr. phil. G Forchhammer, Fredericia.

III.

Erhvervslivets love.

Ligesom det er nødvendigt for en læge at kende „livets love", saaledes blir kendskabet til „erhvervslivets love" en nødvendighed før dem som paa tinge har den svære opgave at lindre krisens virkninger.

Naar jeg betaler min skomager, blir denne istand til at betale sin skrædder, og denne sin snedker, osv. Min rigdom løber videre og skaber (gennem folkets arbejde) rigdom for alle. — Omvendt hvis jeg ikke kan betale min gæld, saa kan min kreditor ikke betale sin, osv. Min fattigdom gaar videre og gir (gennem en fremadskridende arbejdsløshed) et stadigt voxende bidrag til folkets nød.

Baade arbejdets rigdom og arbejdsløshedens fattigdom har den egenskab at gaa videre fra mand til mand.

Idet jeg gennem arbejdsskabt rigdom sætter penge i omløb (ved køb af luxus og hvad som helst) gavner jeg landet mange gange mere end ved den skat jeg betaler. Thi hver tikrone jeg sender ud gaar videre og vil i aarets løb gavne samfundet med en sum, langt større end dens paalydende.

Læseren vil gennem det sagte allerede kunne skimte det jeg kalder „rigdomserhvervelsens lov". Den lyder kort og klart:

Samfundets rigdom beror paa erhvervslivets hastighed.

Det er underligt, at hastighedens betydning er saa lidt paaagtet. Og dog er sagen soleklar: Naar pengene gaar fra haand til haand i bytte for arbejdsskabte værdier, vil de ved dobbelt hastighed gi dobbelt rigdom.

Blandt de faa som kommer ind paa „erhvervslivets hastighed" maa jeg nævne Karl Marx. Men hastigheden blir for ham kun et led i den kapitalens ævne til udbytning, hvori han ser fattigdommens aarsag.

Henry George som ser fattigdommens aarsag i monopolerne, navnlig jordmonopolet, har i sin „Fremskridt og Fattigdom" intet om erhvervslivets hastighed.

Jeg selv har lagt „erhvervslivets hastighed" til grund for „Den økonomiske Krise", og har senere uddybet spørgsmaalet i to smaa artikler i „Det frie Blad" for 30. juli og 29. okt. hvoraf særtryk medfølger min pjece.

Jeg skal tillade mig at genta et af de hovedpunkter jeg har hentet fra Brochmann (s. 210), idet vi for nemheds skyld tænker os, at alt blir betalt kontant med penge, en i visse henseender ønskelig tilstand.

Naar mængden af pengesedler i et land kaldes P, og naar denne pengemængde gaar samfundet rundt N gange i løbet af et aar, vil produktet af disse to tal angi den pengemængde (K) som samfundet faar mellem hænderne i løbet af et aar.

Opskrevet som ligning faas:

$N \times P = K.$

Størrelsen K kaldes af Brochmann: „samfundets likvide kapital". Vi kunde ogsaa kalde den: „samfundets bruto-indtægt", idet de to begreber falder sammen ved kontant betaling.

Det nye Syn, som ovenstaaende ligning kaster paa erhvervslivet, vil fremgaa af den indflydelse som omløbstallet N har paa K. Naar N. er nul, blir K nul, dvs. vi faar ingen penge mellem hænderne: Erhvervslivet er gaaet istaa, som det faktisk er for tiden paa mange steder. Omvendt vil samfundet ved voxende omløbshastighed (N) faa en stadig voxende pengerigdom (K) mellem hænderne:

Det er omløbshastigheden og den alene som gir pengene erhvervsmæssig værdi.

Samfundets bruto-indtægt (K) bestemmer (med de nødvendige fradrag) den sum hvoraf vi skal leve og betale skat. Borgernes levefod og skatteævne beror altsaa ikke paa pengemængden (P) men paa den sum vi tjener ved pengenes cirkulation.

Vi ser heraf, hvor skæbnesvangert det er, naar politikerne kun tænker paa penge og ignorerer deres cirkulation, som alene gir pengene værdi. Politikerne handler (her og alle vegne) som om samfundet sad inde med en begrænset pengemængde, hvoraf det gælder at sikre sig og sit parti saa meget som muligt. Mens sandheden er den, at samfundet (i sin arbejdskraft og intelligens) sidder inde med aldeles ubegrænsede rigdomsmuligheder, som vil træde frem, naar dets medlemmer faar den nødvendige frihed til at gavne samfundet hver paa sin maade.

Samfundet er som en vogn der er forspændt med arbejdsvillige heste, som blir holdt tilbage af korcsvenden forat ikke den ene skal komme foran den anden (med det resultat at et flertal af hestene er gaaet helt istaa); mens sandheden er den, at de alle trækker i samme retning til gavn for hele samfundet, naar blot vognstyreren vil passe, at de ikke sparker og generer hinanden.

Den nuværende krise er en omsætningskrise, hvor der i den ene ende af Verden er overflod, og samtidig nød og trang i den anden, uden at overfloden kan naa de trængende, fordi handelens frihed er lammet.

Paa dette punkt synes Danmark at ha store muligheder, idet hovedparten af rigsdagens medlemmer tilhører partier som har frihandel paa deres program — suppleret med grundskyld som det nødvendige middel til at inddrage de samfundsskabte værdier.

Jeg anbefaler partierne at gaa videre ad denne vej som alene kan lede bort fra krisen, idet den tar sigte paa at fremme erhvervslivets hastighed.

Krisen er skabt og vedligeholdt af politikernes kamp om penge. Hvis politikerne i stedet derfor vil søge, at fremme erhvervslivets hastighed, vil de deri faa en langt mere frugtbar opgave, som vil gi dem alle et fælles maal, uden at udviske de individuelle forskelle, hvormed partierne møder til opgavens løsning.

Snoghøj pr. Fredericia.
d. 24-11-32.
G. Forchhammer.

Andelspengene

Som det fremgaar af omstaaende Annonce, indbyder Andelsselskabet „Jord, Arbejde og Kapital" til en Række Møder rundt om i Holbæk Amt. — Som Indledere kommer til Stede nogle af Andelspengesagens dygtigste Talsmænd — ved en Del af Møderne selve Idèens Fader, Landinspektør K. Kristensen, Brande.

Det er nu et Aar siden, de første Fremstød for Andelspengene blev gjort i Holbæk Amt, og det lykkedes i Løbet af forrige Vinter at faa oprettet Lokalkredse i nøjagtig en Trediedel af Amtets Kommuner. — Med Vinterens Slutning var Vilkaarene for Afholdelse af offentlige Møder for ringe, og man besluttede at indstille det rente ydre Agitationsarbejde og i Stedet for benytte Sommeren til en nærmere Prøvelse og Udbygning af Systemet, og der er i den forløbne Sommer af en Kreds af interesserede Mænd gjort et stort Arbejde hermed. — Der er oprettet en Amts-Andelskasse for Udførelse af Amtskredsens løbende Forretninger og til Ombytning for hele Amtet af Selskabets Sedler. —

Der er oprettet et fuldt betryggende Kontrol- og Revisionssystem. — Der er ydet en Række Laan mod Sikkerhed i 1. Prioritet saavel i By- som Landejendomme, hvorpaa der er udstedt Andelspenge. — Der er tilvejebragt det Ombytningsfond, som er nødvendigt for at holde disse grundværdidækkede Penge i Cirkulation, saalænge Andelspengene endnu ikke er anerkendt som Betalingsmiddel ved Landets offentlige Kasser. —

Det har i en Del Kommuner, hvor Tanken har fundet den rette Forstaaelse, vist sig muligt uden mindste Vanskelighed at holde betydelige Beløb — adskillige Tusinde Kroner — nye Penge i Omløb. — Det er nu Maalet i den kommende Vinter at faa oprettet Lokalkredse i samtlige Kommuner i Holbæk Amt. Naar dette Maal er naaet, vil man for Alvor faa prøvet Systemets Virkninger.

I en ond og trang Tid, hvor enhver Udvej synes spærret, hvor det arbejdende Samfund er knuget til Jorden, hvor Titusinder er ude af Stand til at skaffe sig Beskæftigelse, hvor andre Titusinder ikke formaar at skaffe sig et Udbytte af deres Arbejde, saa de kan forsørge deres Familie og opretholde deres Hjem, kommer disse nye Tanker og peger paa en Vej frem. —

Danske Landmænd har før vist, at de evner at gribe og forstaa nye Tanker, og dette nye er jo i Virkeligheden kun en Videreførelse af den Samarbejdets Tanke, som for et Par Menneskealdre siden hjalp Landbrugserhvervet og vel hermed hele det danske Samfund gennem den daværende Krise. Andelspengetanken har jo imidlertid ikke blot Bud til Landbrugerne, men til de mange Tusinde Arbejdsløse.

Man staar nu ikke mere famlende og usikkert med Hensyn til Fremgangslinien. — Systemet er prøvet og har vist sig at kunne klare sig paa Trods af megen saavel aaben som skjult Modstand. — Slut derfor op ved disse Møder. — Ethvert alvorligt tænkende Menneske bør være med i Arbejdet paa at komme ud af de nuværende fortvivlede Tilstande. — Fyld de forskellige Mødesale til sidste Plads. —

Tølløse St., den 9. Decbr. 1932.
H. Fr. Olesen.

Prolog

ved

Retsforbundets Valgfest

i Odder d. 11. December 1932.

Nu toner Festouverturen,
sælsomt den kalder, og lokker
alle de brudte Drømme og slumrende Længsler frem.
Snart er det Glædernes Time,
og snart vil de viede Klokker
mildt over Lande kime,
og ind i de glade Hjem.
Hjerte med Hjerte vil mødes,
mens stridende Drifter dødes,
og Sind — som Uretten stængte — vil aabne sig lidt paa Klem.

Snart tindrer Stjernernes Stjerne, —
højt — som en flammende Fakkel
blev den i Nattemulmet tændt over Østerland.
Lyste for fattige Hyrder
først, som et Freds-Orakel,
siden — som Gloriens Krone
over en lidende Mand.
Endnu den lyser fra Himlen,
højt over Menneskevrimlen,
og endnu lyser den Vejen for hver, der vil være sand.

Men triste Røster samler sig i Kor
og bryder ind i Ouverturens Klange,
nu høres de — mod Jul — de mange, mange,
der skjult i Rønners Baggaardsmørke bor.
De dukker frem ved Vinterdis og Slud,
imens de bønligt rækker Haanden ud —
de ved: Ved Julens Bord vil Sind formildes,
og —
beder saa om Krummerne, der spildes.

Kan hine takke ret for Livets Kaar,
fordi de mættes et Par Juledage,
og atter under Sulteaaget drage
i Skjul — til næste Juleklokke slaar?
Nej! „Fred paa Jord",
var Julestjernens Pagt —
men, Fred paa Jord, vil aldrig finde Fæste
før Ret for mig er *Retten for min Næste,*
og Samfundsaand: *Retfærdighed for Magt!*
Men nu forsøger vi at bryde Sti,
og sløjfe gammel Urets Vaneveje,
berede Danmarks Jord til Fælleseje,
hvor „Fred" og „Ret" er mer end Parodi.
Vi rejser Livets stærke Sandhedskrav
saa lydt om Land, at hærdet Modstand bøjes,
vi — Livets Børn — vil Ret og ikke nøjes
med den „Ret" til Jord, man hidtil gav:
en ussel Plet - i Døden - til en Grav!

Nej! Lige Ret for hver til Fædres Jord,
den Jord, hvoraf - hvortil vi skabtes alle,
nu maa de gamle, sejge Skranker falde
for Sandhedsidealets klare Ord:
I Harmoni med Julestjernens Aand,
en Sandhedsstraale gennem Mulmet bryder
for triste Skæbner fra de trange Gyder,
og de, der træller under Vanens Baand.

Velkommen her! Slut op ved Livets Bord,
det gælder Livets Ret til Livets Jord.
Vel mødt
i Kamp mod Tvang og Uretsstyre;
nu toner
Retsforbundets friske Ouverture.

Jørgen Jørgensen-Værløse,
Boeslunde pr. Skelskør.

Andelspengemøder.

Offentlige Møder til Drøftelse af Andelspengespørgsmaalet afholdes følgende Steder:

Hørve Hotel Onsdag d. 14. Decbr. Kl. 7½.
Mørkøv Hotel Torsdag d. 15. Decbr. Kl. 7½.
Uggerløse Kro Fredag d. 16. Decbr. Kl. 7½.
Svinninge Hotel Mandag den 19. Decbr. Kl. 7½.
Kongsstrup Forsamlingshus Tirsdag d. 20. Decbr. Kl. 7½.
Jærnløse Forsamlingshus Onsdag d. 21. Decbr. Kl. 7½.

Som Indledere kommer til Stede Landinspek. K. Kristiansen, Inst. Otto Rybak, købm. Laur. Nielsen og Gdr. Peder Madsen.
Entre 25 Øre til Afholdelse af Mødeudgifterne.
Annonceres kun denne Gang — Klip Annoncen ud.
Andelsselsk. JORD, ARBEJDE OG KAPITAL
Holbæk Amtskreds

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE
NY CARLSBERGFONDET

SILKEBORG

RADIO køber man i Silkeborg i Byens **eneste Specialforretning** hos **Sv. Frederiksen** Nygade 2 Silkeborg Telf. 47.

Køb Julekaffen her!
Stort Udvalg i **Chokolader og Konfekt**
Elisa Jensens Eftf
J. Hugger Ravn
Søndergade 12 — Telf. 210

Peter Jessen
Silkeborg kontante Manufakturhandel.
Telefon 1070 - 1071.

S. Hostrup-Pedersen.
Glarmester og Kunsthandel.
Søndergade 8. Telf. 77
Raderinger - Spejle.

Hatte, Skjorter, Slips, Habitter, Frakker
HANS LASSEN 6 VESTERGADE

Sæbe-Magasinet
Tlf. 719. **Søndergade 2.** Tlf. 719
Stort Udvalg i Toiletartikler.
Børstevarer og Svampe

AAGE HANSENS
BOGHANDEL
Papirvarer - Foto
Fyldepenne
Neyes Lædervarer.
Grundlagt 1864 — Telefon 184

Telef. 250
Køb Tricotage og Børnekonfektion til Julen hos
M. MADSEN
Vestergade 7 Silkeborg
Telefon 250

Støt vore Annoncører

ODDER

„Perfa-Hygal"
er Navnet paa de nye buede Brilleglas, der fremstilles af det nye Hygalmateriale, som bevirker, at De ser bedre og skarpere og samtidig skaaner Øjnene mere end med de almindelige Brilleglas.
„Hygal" Brilleglas anbefales af Læger og faas hos
Uhrmager A. P. Jensen
Tvergade - - Telf. 295

Søren Madsen
Smukke og nyttige Julegaver.
ISENKRAM ODDER

En Gave af Sølv
er smuk og uforgængelig
Guldsmed Peter Spohr
Rosensgade

HUSK VOR ISENKRAM-AFDELING,
naar De skal købe Julegaver.
Isenkram, Manufakturvarer og Skotøj
Odder Brugsforening

Det frie Ord

Svangerskabsafbrydelser.

I denne (lidt hidsige) Diskussion er det helt velgørende at læse den praktiske Fru Sigrid Sørensens klare, logiske Indlæg. Der er saa mange Forhold, der kan gøre sig gældende, at det er praktisk umuligt at drage Skellet efter en ret Linie.

Forøvrigt er dette et af de specielle Omraader i Magtstatens Lovgivning, hvor det er vanskeligt at anvende en retsmoralsk Maalestok. Hele Problemet er jo nemlig i saa høj Grad affødt af de forkvaklede sociale Forhold, at det i Retsstaten næsten helt vil miste sin Betydning. I den fuldt gennemførte Retsstat, tænker jeg mig, følgende Lovparagraf vil være tilstrækkelig:

Ethvert forebyggende Middel er tilladt (under eget Ansvar, men efter Svangerskabets Begyndelse er Indgreb uden forud indhentet Tilladelse fra Formynderiet forbudt!

I Retsstaten vil sikkert de, der af økonomiske Grunde maa ønske en saadan Tilladelse, være saa faa, at de, saavel som de øvrige af Fru Sigrid Sørensen nævnte ulykkelige, vil kunne hjælpes gennem en særlig Beskyttelseslov, der naturligt hører hjemme under Formynderiet.

Og dem, der kun af Magelighedshensyn ønsker sig fri for Børn, saavel som til dem, der nok vil nyde den søde Kløe i fuldt Maal, men ikke tage mod den sure Svie, de ved følger efter, er der absolut ingen Grund til at tage særlige Hensyn i Loven.

Chr. Vinter Poulsen.

Det danske Kolonial- (Klasse) Lotteri.

Uden Ansvar. Uden Ansvar.

Følgende Numre er udtrukne i Lotteriets 2. Trækning, 2. Dag. Sidste Trækningsdag.

433	1249	4640	6281	8885	10734	11800	13827	15645	18231	20778	22926	24349	26969	28540	31626	33092	35538	37463	39741	41747	43386	45541
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Tallene i Parenthes angiver Gevinstens Størrelse i Frcs. Hvor intet Tal er anført, er Gevinsten 100 Frcs.

RADIOPROGRAM
TIRSDAG
DEN 13. DECEMBER

17,00—17,30. **Udsendelse for Børnene. Oplæsning.** Skuespillerinde Paula Bondesen.

17,40. Børskurser og Varenoteringer samt Fiskeri-Markedsberetninger.

17,50—18,20. **Havebrugsforedrag:** Et Morgenbesøg paa Københavns Grønt- og Blomstertorv. Overgartner Jens Risum.

18,20—18,50. **Tysk Undervisning.** (Hefte 3). Lektor H. Moe.

18,50. Meteorologisk Instituts udvidede Eftermiddagsmelding.

19,00. **Pressemeddelelser.**

19,15. **Tidssignal.**

19,16—19,30. **Foredrag:** Missionen blandt kvindelige Arbejdere. Sekretær Dorthea Lind.

19,30—20,00. **Foredrag:** Materiallærens Betydning for Haandværkerundervisningen. Direktør Gunnar Gregersen.

20,00. Timeslag fra Raadhustaarnet.

20,00—21,00. **Operettemusik.** Medvirkende Radio-Orkestret. Dirigent Emil Reesen. Operasangerinde Julie Winding. Ved Flygelet Pianist Viktor Fischer.

21,00—21,30. **Bjørnstjerne Bjørnson-Oplæsning.** Skuespiller Jens Hetland, Oslo.

21,30—22,00. **Kammermusik.** Medvirkende Pianist Folmer Jensen. Violinist Mogens Hansen. Violoncellist Rudolph Dietzman.

22,00. **Pressemeddelelser** samt Meddelelser fra Odense Radio-Klub.

22,20—23,00. **Let Aftenmusik.** Radio-Orkestret. Dirigent Emil Reesen.

ONSDAG
DEN 14. DECEMBER

7,30. **Morgengymnastik.**

8,30. **Morgenandagt** i Domkirken i København.

11,00. Meteorologisk Instituts udvidede Formiddagsmelding.

11,10. Fiskerinoteringer.

11,15—11,45. **Skoleudsendelse** for Elever i 11—13 Aars Alderen. **Dansk. Foredrag og Oplæsning:** Billeder af Skolelivet i gamle Dage, II. Professor, Dr. phil. Vilh. Andersen.

11,45—11,55. **Skoleudsendelse** for Folkeskolens højere Klasser. **Gymnastik, I.** Kommunelærer A. Andreassen.

12,00. Timeslag og Klokkespil fra Raadhustaarnet.

12,00—14,00. Transmission fra **„Bellevue Strandhotel".** Strygeensemblet. Dirigent Harald Andersen.

13,15—13,45. **Skoleudsendelse** for II. og III. Gymnasieklasse. **Musik. Foredrag** med Demonstrationer: Mozart; „Figaros Bryllup," I. Direktør for det kgl. danske Musikkonservatorium Rudolph Simonsen.

14,45—15,00. **Pressens Radioavis:** Ekstraudsendelse i Anledning af **Grønlandssagens Behandling for Domstolen i Haag.**

15,00—17,00. **Koncert.** Medvirkende Mogens Hansens Instrumentalensemble. Fru Christine Petersen, Harreby, (Foredrag.)

Ca. 15,45. **Kvindernes halve Time. Foredrag:** Julebagning i Sønderjylland i gamle Dage. Christine Petersen. (Fra Esbjerg-Studiet).

17,00—17,30. **Grammofonmusik.**

17,40. Børskurser og Varenoteringer, samt Fiskeri-Markedsberetninger.

17,50—18,20. **Landbrugsforedrag:** Ost i den daglige Husholdning. Ostehandler Bendix Hansen.

18,20—18,50. **Fransk-Begynder-Undervisning.** (Fransk I.) Magister Anders C. Christensen.

18,50. Meteorologisk Instituts udvidede Eftermiddagsmelding.

19,00. **Pressemeddelelser** samt Meddelelser fra De upolitiske danske Radioklubber.

19,15. **Tidssignal.**

19,30—20,00. **Foredrag:** Hvad bestemmer Valutakurserne? Fuldmægtig, cand. polit. Knud Korst.

20,00. Timeslag fra Raadhustaarnet.

20,00—20,45. **Populær dansk Musik.** Radio-Orkestret. Dirigent Emil Reesen.

20,35—21,20. **Den danske Roman.** Holger Drachman: En Overkomplet, II. Foredrages af Forfatteren, Kgl. Skuespiller Elith Reumert.

21,20—21,35. **Jazz-Sange.** (Grammofonplader.)

21,35—22,05. **Tidens Spørgsmaal. Foredrag:** I hvor stor Udstrækning kan nu om Dage sundhedsmæssige og økonomiske Hensyn til Ernæringen forenes? Dr. med. Marie Krogh.

22,05. **Pressemeddelelser.**

22,20—23,00. **Fransk Musik.** Radio-Orkestret. Dirigent Emil Reesen.

23,00—0,30. **Moderne Dansemusik.** Transmission fra Restaurant **„Ritz".** Danseorkestret under Ledelse af Otto Lington.

24,00. Timeslag og Klokkespil fra Raadhustaarnet.

SILKEBORG Husholdningsskole
Statsanerkendt med Barneplejeafdeling. Moderne Skole, smukt beliggende. Alm. og elektrisk Køkken, Centralvarme, Bad. 5 Mdr. Kursus begynder 4. Maj. Amtsunderstøttelse kan søges inden 1. Jan. Program sendes. Synnøve Lund.

Forlystelser.

Kasino-Teatret
Kun kort Tid.
I Aften Kl. 8 prc.
Lattersukces'en
„Den kyske Levemand."
I Hovedrollen: **Kai Voigt**
Rundskuekuponer gyldige.
— Tlf. 1881 —

RETSFORBUNDETS MØDELISTE.

Onsdag den 14. Decbr.

Galten Kl. 7,30.
Taler: Bager Carl Schultz.

Krogager Hotel Kl. 7.
Taler: Førstelærer Sørensen, Grindsted.

Aarhus Højskolehotellet Kl. 8. Styremøde i Retsfb. Aarhus-Kreds.

Torsdag den 15. Decbr.

Aarhus Højskolehotellet Kl. 8. Taler: Forstander G. Forchmer.

Ringe Højskolehjem. Møde Kl. 8. Generalforsamling Kl. 7½. Vi gør opmærksom paa, at det ikke, som tidligere meddelt, er i Vester Skerning, Mødet holdes.

Jens Martin Jensen taler i
Hansted Onsdag den 14.
Ejstrupholm Torsdag d. 15.
Klovborg Fredag den 16.
Vinten Lørdag den 17.
Alle Møder begynder Kl. 7½.

Fredag den 16. Decbr.

Haarlev Kro: Kl. 7½. R. U.s Storehedinge Kreds.
Taler: Sv. E. Johansen og Talere fra Venstre vil deltage i en Diskussion.

Udgivet af
Foreningen Retsstats-Bladet.
For Udgiverne:
Johs. N. Sindberg.
Redaktion:
Bent Jensen (ansvarlig)
og Johs. N. Sindberg.
Trykt i Viktoria-Trykkeriet. Østergade 23
Aarhus.